מסורת הש"ס

גמ' ס)לקמן פג: ע"ש **ע)**ע"ס גידפי. נוסה שסביב הצואר: **דמיפרמי.** כרומות מיניי"ר"ם בלע"ז דלמי עבד תלדה מבפנים היה יולא רומה פי המן בין הכנפים ולא היה מוחכו: **צריך שיתן עפר(ע).** תימוח למטה דמם [פ] העפר קסה לא מהרי עפר למטה: **בעפר.** מממע כולו טמון בעפר: **דמזמין ליה לעפרא דכולה** [ב] **פתקא.** עפר כל הבקעה היה מסיע וכומה לו שהיה עפר תימוח ומזמנו [ג] מ)[בפה] לכך: **פתקא.** בקעה: **א"ר זירא מלא צואר.** למתניתין מוך לצואר בעינן ולא תימה מלא צואר דוקא: **איבעיא להו.** מהי מוך לצואר דרבי זירא משמו קאמר או מלא צואר קאמר: **אלא פשיטא מלא צואר חוץ לשני צוארים.** וס"מ מלא צואר דקאמרי נמי בריישא למוך לצואר קאי: **שאין לו קרנים.** לרגלין היו לעשות כמין קרניס לגזמילין נגוי על גביהן מטין לגד רשמן ומפוך שהוא קטן מאד הוא נשמע מן הצואר וכשהוא מוליך ומביא ד] יש לחוש שמא יחלידו הסימנין או יגקבו או יגזלו הקרני': **מיבעז בזע.** כשמוליך ומביא מפוך שהוא מד הוא נוקב וקורע ולא מוכף: **מחטא דאושכפי.** מלע הכלענין שפיומיו מדודין ומוכמין מוטי המפר: **ואע"ג דלא מיבעין.** לשמוע לגה להפלת סכין מתן מגה: **זעירא דמן חבריא.** לעיר היסיבה ולי נרמה לחשמיע זעירא היה נקרא דמן חבריא שמבני היסיבה: **הוא תני לה.** שוה המשנה מרבו: **והוא אמר.** מלעמו שהלכה כרבי נתן: **ובולן ששחטו.** מרס שוטה וקטן: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** ולמה ליה לרבא למידק ממתניתין ולמימר הא הפילה הוא כשרה ולשמועינן דבפא לן מגה כר' נתן הא משמועינן רבא מלא זימנא דסתם לן מגה כרבי נתן: **צריכא.** ליה לרבא לשמועינן: **אבל הבא דלא מיבעין.** לפילו לשמועינן רבא לא הוה ידעינן דלא בעי כוונה: **דתנן** [ו] **גמ' דהוה לחו תרי צוארי.** לע"ל: (יעב"ץ)

תורה אור

גמ' א) וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צַיִד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר: (ויקרא יז, יג)

ב) וְנִבְחַתָּ שָׁלַמִים וְאָכַלְתָּ שָׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ: (דברים טז, ז)

רש"י ג) וְאִישׁ אֲשֶׁר יַקֵּח אֶת אֲשֶׁת אָחִיו נִדָּה הוּא עָרְוַת אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ: (ויקרא כ, כא)

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תד"ה ואסורה וכו' עד סה"ד. נ"ב דסימי סלמוכלוים היו סולכין מרומה מיהורה בפ"ו בי היה להס לאפר פרס וכמ"ש הרמ"ם לקמן פ"ח מסקי' ד' מכל מעשר שני גי היה נוהג משמרב הסיס דלא הוי ממילות ודו"ק:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לריך שיתן עפר למטה עפר תיחוח לסס העפר:

גליון הש"ס

גמ' איבעיא להו מלא צואר. כעין זה בב"ק קיט ע"ב: **שם הא הפילה הוא כשרה.** עי' מהדרין עז ע"ל מוס' ד"ה סוף: **רש"י** ד"ה **טמא בר' עירים יהיו.** עי' בהגע"ב מפ"ט למהדרין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תד"ה ואסורה וכו' עד סה"ד. נ"ב דסימי סלמוכלוים היו סולכין מרומה מיהורה בפ"ו בי היה להס לאפר פרס וכמ"ש הרמ"ם לקמן פ"ח מסקי' ד' מכל מעשר שני גי היה נוהג משמרב הסיס דלא הוי ממילות ודו"ק:

תורה אור

גמ' א) וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צַיִד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר: (ויקרא יז, יג)

ב) וְנִבְחַתָּ שָׁלַמִים וְאָכַלְתָּ שָׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ: (דברים טז, ז)

רש"י ג) וְאִישׁ אֲשֶׁר יַקֵּח אֶת אֲשֶׁת אָחִיו נִדָּה הוּא עָרְוַת אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ: (ויקרא כ, כא)

גידפי דמיפרמי והא בעי כסוי וכי תימא דמכסו ליה [ו]והאמר רבי זירא אמר רב [ג]השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה שנאמר [א]וכסהו בעפר עפר לא נאמר אלא בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה דמזמין ליה לעפרא דכולה [ג]פתקא: היה שוחט והתיז [וכו']: אמר רבי זירא מלא צואר וחוץ לצואר [ס]איבעיא להו מלא צואר וחוץ לצואר כמלא צואר דהוו לה תרי צוארי או דלמא מלא צואר וחוץ לצואר משהו תא שמע היה שוחט והתיז שני ראשין בבת אחת אם יש לסכין מלא צואר אחד כשר מאי מלא צואר אחד אילימא מלא צואר אחד ותו לא השתא בבהמה אחת בעינן מלא צואר וחוץ לצואר בשתי בהמות סגי להו כמלא צואר אחד אלא פשיטא [א]מלא צואר חוץ לשני צוארין [ב]ש"מ מלא צואר חוץ לצואר ש"מ: בד"א בזמן שהוליך ולא הביא וכו': אמר רב מנשה באיזמל שאין לו קרנים אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב מנשה מחטא מאי אמר ליה מחטא מבזע בזע מחטא דאושכפי מאי אמר ליה תנינא אפילו כל שהוא מאי לאו מחטא דאושכפי לא איזמל בהדיא קתני לה פרושי קא מפרש מאי כל שהו איזמל ה"נ מסתברא דאי ס"ד מחטא דאושכפי השתא מחטא דאושכפי שריא איזמל מיבעיא איזמל אצטריכא ליה ס"ד אמינא ליגזר איזמל שאין לו קרנים אטו איזמל שיש לו קרנים קא משמע לן: **מתני'** [ג]נפלה סכין ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה פסולה שנאמר [ב]וזבחת ואכלת מה שאתה זובח אתה אוכל: **גמ'** טעמא דנפלה [ד]ס"ד [ה]הא הפילה הוא כשרה ואע"ג דלא מיכוין מאן תנא דלא בעינן כוונה לשחיטה אמר רבא ר' נתן היא [ס]דתני אושעיא זעירא דמן חבריא זרק סכין לנועצה בכותל והלכה ושחטה כדרכה ר' נתן מכשיר וחכמים פוסלים הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כר' נתן והא אמרה רבא חדא זימנא דתנן [ו]וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה ואמרינן מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה ואמר רבא רבי נתן היא צריכא דאי אשמועינן התם משום דקא מיכוין לשום חתיכה בעולם אבל הכא דלא קא מיכוין אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דקאתי מכח בן דעת אבל התם דלא קאתי מכח בן דעת אימא לא צריכא: אתמר נדה שנאנסה וטבלה אמר רב יהודה אמר רב [ה]טהורה לביתה [ו]ואסורה לאכול בתרומה ור' יוחנן אמר אף לביתה לא טהרה א"ל רבא לר"נ לרב דאמר טהורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה עון כרת הותרה איסור מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא [ו]דתנן [ז]גל שנתלש ובו ארבעים סאה ונפל על האדם ועל הכלים טהורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מיכווני אף אדם נמי לא בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל וכלים

חוץ לצואר כמלא צואר. לכמורה גרסה שצריך להוליך כל מומו מלא לומר שמוך לגומר ולכך לריך לומו שיעור ומיהו גרסה למין לריך ולא הולרך שיעור זה מלא כדי שימשוט בריות ופעמים שהסכין מריף ושומט הרוב בלא הולכת כמלא לומר: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** למתניתין לא פריך הא מגיעא מדא זימנא כלפירש בקונטרס משום דבמתניתין לא מגא בהדיא [ו] הא הפילה הוא כשרה מלא רבא הוא דלייק לה ועוד לפילו לי מגן לה בהדיא במתניתין לא היה יכול להקשות הכא לא פריך מרבא למה ליה למידק הא הפילה הוא כשרה הא מגיעא לעיל מדמסכרינן שמיטת מרס שוטה וקטן לפי לגו לומר רבא לא היה ממתני' דמ"ל רבי נתן היא לא היה מקשה כלום למ"ל מכסרינן טפי ולפילו רבנן מודו דמיכווני למחיכת כשר מלא פריך משום דמוקמינן להסיא כרבי נתן גלמא מכשרת מתניתין לפילו היכא דלא מיכוין למחיכת כשר כמו זרק סכין לנועצה בכותל ומס כן למה ליה לרבא למידק הא הפילה הוא כשרה ומנאי הס"ע [ז] לנועצה עדיף למיכוין מיהא למחיכה בעלמא מכל הפילה לא מכוין כלל למוס מחיכה:

ואי אשמועינן הפילה. הסתם הך לריכותא לא הוי לומיע לידך דלא נא לפרס טעם אמאי גבי מרס שוטה וקטן רבי נתן היא דע"כ מאי קאמר מכל הסם דלא אמי מכא בן דעת מן דכשרה מלא מתניתין גופא עדיף לריכותא לאמאי [ח] מיכוין ורבא מיכווין למשמועינן דר' נתן היא דאי לגו משמועינן הוה ממינא דסתם הפילה רבנן מודו דהא מיכווני למחיכת כשר להכי משמועינן דאפ"ה פסלי רבנן והא דקאמר רבא לקמן ורבנן נהי דלא בעי כוונה לזריקה למחיכה מיהא בעינן היינו לחמיכת סימנים:

ואסורה לאכול בתרומה. אפילו למעשר מסורה כלאמרי' בסמוך מגא נקט מרומה לעוכגת בזמן הזה[א]: **עון כרת התרת.** מיפכא הוה ליה למימר עון מיתה אסרת עון כרת מיבעיא להא פשיטא דבעינן כוונה [ט]במומר בקדש (מגיגה דף ימ:) טבל למולין אסור במעשר ואף במולין בעי רבא למימר דטבל ולא הוסק כאילו לא טבל ויש לומר משום דנקט מעיקרא טהורה לגיתה קאמר הכי אי נמי נאנסה עדיף מטבל למולין שאם היתה יודעת היתה מתכוונת אף למעשר ומדקאמר טהורה לגיתה אלמא מגיגה ליה כוונה אם כן אף למרומה מהא מוקמת: וכי בעיא היינו לחמיכה סימנים:

ואסורה לאכול בתרומה. אפילו למעשר אסורה כלאמרי' בסמוך מגא נקט מרומה לעוכגת בזמן הזה[א]: **עון כרת התרת.** מיפכא הוה ליה למימר עון מיתה אסרת עון כרת מיבעיא להא פשיטא דבעינן כוונה במרומה וכדתנן [ט]במומר בקדש (מגיגה דף ימ:) טבל למולין אסור במעשר ואף במולין בעי רבא למימר דטבל ולא הוסק כאילו לא טבל ויש לומר משום דנקט מעיקרא טהורה לגיתה קאמר הכי אי נמי נאנסה עדיף מטבל למולין שאם היתה יודעת היתה מתכוונת אף למעשר ומדקאמר טהורה לגיתה אלמא מגיגה ליה כוונה אם כן אף למרומה מהא מוקמת: וכי בעיא היינו לחמיכה סימנים:

מסכת מכשירין

פרק ו' המשך משנה ה'

מֵי חָלָב, פֶּחָלָב, וְהַמַּחַל, כַּשָּׁמָן, שֶׁאֵין הַמּוֹחַל יוֹצֵא מִידֵי שֶׁמֶן, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עִמּוֹ שֶׁמֶן. דַּם הַשֶּׁרֶץ, כְּבָשָׂרוֹ, מְטַמֵּא וְאֵינוֹ מַכְשִׁיר, וְאֵין לָנוּ בַּיּוֹצֵא בוֹ:

עין משפט נר מצוה

נב א מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' ט סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כד סעיף ג:

נג ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

נד ג ד מיי' שם פ"ג הל"ב סמג שם טוש"ע יו"ד סי' ג סעיף ה:

נה ה מיי' פ"ה מהל' מקוואות הל"ג סמג עשין למח טוש"ע יו"ד סי' קלח סעיף מח:

נו ו מיי' שם הל"ח:

נז ז מיי' שם פ"ע הל' י סמג שם טוש"ע יו"ד סי' רח סעיף ה:

רבינו גרשום

פקחא פלוא בלע"ז. ובאיזמל שאין לו קרנים כלומר אבל יש לו קרנים אסור דחיישינן שמא דרך שחיטתו ינקב הסימנין בקרנים: מחט דאושכפי מאי כלומר מחטא דאושכפי (חורח) [שחט] בסכין ששעורי לחתוך החוט שתופר בו: איזמל שאין לו קרנים שמוכפלין קרנים לאחוריהן: אבל הכא דלא קא מיכוין כלומר דלא קא מיכוין אלא לנועצה בכותל: טהורה לביתה כלומר טהורה לשכב עם בעלה בתשמיש המטה: עון כרת התרת כלומר נדה שהוא חייב כרת. איסור מיתה. זו תרומה שהיא מיתה בידי שמים דכתיב ומתו בו כי יחללוהו: מה כלים דלא בעי כוונה כלומר כלים לאו בני כוונה נינהו:

שיטה מקובצת

ס) למטה דאם הקרקע קשה לא מיקרי עפר הס"ד: **ע)** דכולה פקתא עפר כל הבקעה: **פ)** ומזמנו בפה לכך הס"ד ומה"ד פקתא בקעה: **צ)** יש לחוש שמא יחלידו הסימנים וכו'. נ"ב נ"א שמא יחליד את הקרנים ויגקבו: **ק)** דימיו נכרתים וזרעו נכרת. נ"ב נ"א דהוא ובניו נכרתים כדכתיב וכו': **ר)** משום דבמתני' לא תנא בהדיא הפילה הוא כשרה אלא רבא הוא דדייק לה ומיהו נראה דאפי' אי תנן לה: **ש)** ומשני דה"א דסכין לנועצה עדיף דמכוון מיהא: **ת)** אמאי אצטריכא ורבא איצטרי' לאשמועינן: